

הפחד הגרמני מפני התגמול הערבי היה אבי ההסכם — וממילא נחרץ גורלו מראש.

שהרי היה ברור מראש כי ההסכם יתפוצץ ברגע שיחליטו הערבים להפעיל את אותו התגמול נגדו. משמע: ההסכם כולו היה תלוי בהסכמתם האילמת של הערבים.

זה היה צפוי מראש!

מדינאי נבון היה אומר לאדנאור: החליטו עכשיו. החליטו החלטה ברורה להתעלם מראש מכל תגמול ערבי.

כלומר: בן-גוריון היה צריך לתבוע מגרמניה כינון יחסים גלויים עם ישראל, תוך הסתכנות מודעת לספוג את מהלומת התגמול הערבי. אילו הועמדה גרמניה בפני ברירה זו לפני עשר שנים — היתה זו נכונת לאולטימטום הישראלי, כשם שהיא נכונת עתה לאולטימטום הערבי. לא היתה לה אז כל ברירה. היא היתה זקוקה לישראל עד לאין ערוך יותר מאשר לערבים.

אילו הועמדה גרמניה בפני ברירה זו לפני חמש שנים, בעת פגישת אדנאור—בן-גוריון — היתה מתלבטת, אך מקבלת עליה את הדיון. כי בידי ישראל עוד היה הנשק הגדול של זכר השואה, היכולת להרוס את מעמדה הבינלאומי של גרמניה המערבית. זה היה לפני משפט אייכמן.

היה צריך להיות ברור שכל שהכרעה תיפול מוקדם יותר, כן טובים יותר סיכויי ישראל. כל שנה שעברה החליטה את עמדת-המיקוח של ישראל, חיזקה את יכולתה של גרמניה להתעלם מישראל, וממילא חיזקה את הערבים.

היה צריך להיות ברור גם כי אי-אפשר למנוע את ההכרעה. היא היתה מוכרחה לבוא, במוקדם או במאוחר. מוקדם היה עדיף על מאוחר.

אפשר לשמור עיסקה סודית בסוד — במשך חודש, במשך חצי שנה, אולי אפילו במשך שנה. לעמים מסוימים יש מסורת של עסקים חשוכים, והם מסוגלים לנהלם בחשאי במשך שנה-שנתיים.

אולם כל מי שמבין את נפש העם הגרמני, יודע כי גרמניה מצטיינת בתכונות ההפוכות המוח הגרמני הוא פורמלי, משועשע-לסדר, משועשע-לנהל. מעולם לא הצליחו הגרמנים בעסקיהם — אפילו לא כימי הדיקטטורה הטרור-ריפמית של הרייך השלישי.

רק כסיל יכול היה להאמין כי הבורגנים הטובים בבון מסוגלים לנהל עסקי טיפייגי לאורך ימים. פקיד גרמני, או אלוף גרמני, פשוט אינו דומה לשמעון פרסקי.

ידיעה אלמנטרית של עובדות-היחיים בגרמניה היתה מלמדת שההסכם החשאי יודע, וכי ברע שיוודע, הוא יקומם נגדו את כל האומה הגרמנית. היה צפוי מראש שההסכם יאחד נגדו לא רק את הנאצים הוותיקים, שונאי ישראל; ולא רק את אליהיהן, המעוניינים בשוק הערבי; אלא גם את כל היסודות הדמוקרטיים והליברליים בגרמניה, הסולדים מפני הסכמים חשאיים, והמתנגדים לכך שממשלתם תרמה אותם ותנהל עסקים ממלכתיים מאחורי גבם.

מציאות בשוק הפישפשים

זה בדיוק מה שקרה. לא במפתיע, לא במיקרה, לא כתוצאה מתקלה. אלא באופן הגיוני לגמרי, צפוי לגמרי.

ביום מן הימים החליטו עבדאלנאצר וידידיו הגרמניים לפוצץ את העסק. הם יכלו לעשות זאת זמן רב לפני כן. אין ספק שידעו את העובדות זה מכבר.

הם פשוט המתינו לרגע הנוח להם ביותר. די היה בפיצוץ, כדי להקים את גרמניה על רגליה. לא היה צורך בלחץ ערבי על דעת-הקהל הגרמנית. דעת-הקהל — גם הטובה, הדמוקרטית, המתקדמת — התלקחה מאליה כאשר נודעו לה העובדות.

ככל רחבי גרמניה לא נמצא אף עתון חשוב אחד — אחד! — שהגן על ההסכם. הוא ניראה כולו שחור, מובחיל, שפל.

זה לא יכול היה להיות אחרת. אשר קרה — מוכרת היה לקרות. **איך בכל זאת יכול היה בן-גוריון להאמין שזה לא יקרה?**

שני זקנים נפגשו בבית-מלון ניר-יוסקי. בן-גוריון רחוק מלהיות טיפש, אך אין לו הבנה רבה בעניינים בינלאומיים. (זאת הוכיח בהרבה הזדמנויות אחרות — החל בנסיגה מסיני ב-1949 וכלה בפלישה לסיני ב-1956). ואילו אדנאור הוא — לפי מיטב העדויות הגר-מניות — טיפש פוליטי.

אדנאור הציג לבן-גוריון את העיסקה, כתחליף ליחסים גלויים. בן-גוריון לא הבין את המשמעות, ובוודאי לא את התוצאות הצפויות. כמו רוכל בשוק-הפישפשים הפלונסקאי, ראה רק שיש בה מציאה. נותנים משהו בחינם. ודחאק משהו הקרוב ללבו של בן-גוריון הוא רק על המציאה.

אבל העסק לא היה בחינם. שום דבר בעולם אינו בחינם.

חכם ביום וחכם בלילה

ההבדל בין חכם ביום וחכם בלילה, בין מדינאי ורוכל בשוק. האחד רואה את הנולד, השני קופץ על "מציאות".

מדינאי היה אומר לעצמו: אם תכונן גרמניה יחסים דיפלומטיים גלויים עם ישראל, הרי הושגה הכרעה. הכרעה זו אי-אפשר יהיה להחזיר לאחור. לאחר מכן אפשר יהיה להשיג סיוע ממשי.

ואילו ה"מציאות" — אינן מחייבות למאומה. נותנים היום, לוקחים מחר. הסכם פורי תלוי כולו בהסכמת הנותן, והנותן יכול להתכחש לו בכל עת שזה נוח לו.

ישראל קיבלה את הצעצועים — והם בוודאי היו נחמדים וטובים וחשובים. אבל הם לא היו ללא-תחליף. הרמטכיל אמר, השבוע, כי אפשר להשיג כיום נשק בכל כמות דרושה. זה רק עניין של כסף.

הנה כי כן — קיבלנו כסף. קיבלנו משהו בחינם. ועכשיו אנחנו משלמים את המחיר, מחיר בלתי-ימנע, מחיר מחוייב-מראש:

שואה מדינית, שיש לה השלכות שחורות ביותר על בטחון המדינה — השלכות שאי-אפשר למדוד את חומרתן בנשק.

משהו לא-נורמאלי

מדינה נורמאלית מתפסרת הממשלה אחרי מפלה כזאת, נערכות בחירות חדשות ומסולקת מפלגת-השלטון מן ההגה למשך שנים ארוכות.

מדינה בלתי-נורמאלית, היתה מפלגת-השלטון מסלקת את שרת-ההוצן וסגן שר-הבטחון, כדי לשמור על עצמה.

אבל מדינת ישראל אינה נורמאלית, ואפילו לא בלתי-נורמאלית לפי המושג הנורמאלי.

מדינת ישראל מתכנסת הממשלה ומנסחת הודעה חסרת-תוכן. ומתכנסת הכנסת כדי לתת לדוברי כל המפלגות את ההזדמנות לחזור על הודעת הממשלה במקלה-מדברת ולהוכיח את אפסותם המחשבתית.

ואותם מדינאים גדולים ובטחונאים גדולים, שהוכיחו בפרשת גרמניה קבל עם ועולם את חוסר-כשרונם הפיננאלי — הם שימיכו לנהל את ענייני ישראל, לעצב את מדיניותה (אם אפשר לקרוא לזה מדיניות, מבלי לאנוס את המילה) ולדחף לאומה על כשלונותיה. **עד מתי?**

הנמר בידו מנצחיו* הכושי לא החליף את עורו —

במדינה

העם

עוד יש גיבורים בישראל

החליף כושי עורו, נמר חברבורותיו? השבוע נסתבר כי הכושי הגרמני לא הח' ליק את עורו. הוא נשאר שחור. וגם מ' שלת ישראל לא החליפה את עורה. היא נשארה בת-הגטו, בכיינית, שתדלנית.

גם מפא"י לא השתנתה. היא פתחה את ועידתה, כשהיא שטועה ומוכה, כורעת תחת נטל שנאותיה הפנימיות. חוות-דעת משפ' שיות, שנרכשו בשוק הפתוח, הצדיקו דבר והיפוכו בפרשת-לבון. עיסקי-המערך נסחבו הנה והנה.

לכל הוויכוחים הפנימיים במפלגת-השלטון היה רק מכנה משותף אחד: הם לא נגעו לשום מחלוקת רעיונית, לשום ויכוח על נרך המדינה, לשום הבדלי-גישות אף כלפי הבעיות הבערות.

מול התמוטטות המערכות המדיניות של ישראל, מול המשבר הכלכלי המאיים, מול המצב הבטחוני המחמיר, מול הסכנה ש' ישראל תיגרר למלחמה שהערבים מעוניינים בה — עמדה מפא"י, על כל פלגיה וסיכי סוכיה, אוברת-עצה ואוברת-דרך.

אפילו מול הגל הגואה של המרי האזרחי, בעיקבות הטיפול המחפיר בפרשת אורי דייזיס, עמדו הממשלה והמפלגה גבוכות ומגוחכות.

אפילו מול הגל הגואה של המרי האזרחי, בעיקבות הטיפול המחפיר בפרשת אורי דייזיס, עמדו הממשלה והמפלגה גבוכות ומגוחכות.

אפילו מול הגל הגואה של המרי האזרחי, בעיקבות הטיפול המחפיר בפרשת אורי דייזיס, עמדו הממשלה והמפלגה גבוכות ומגוחכות.

מושבים

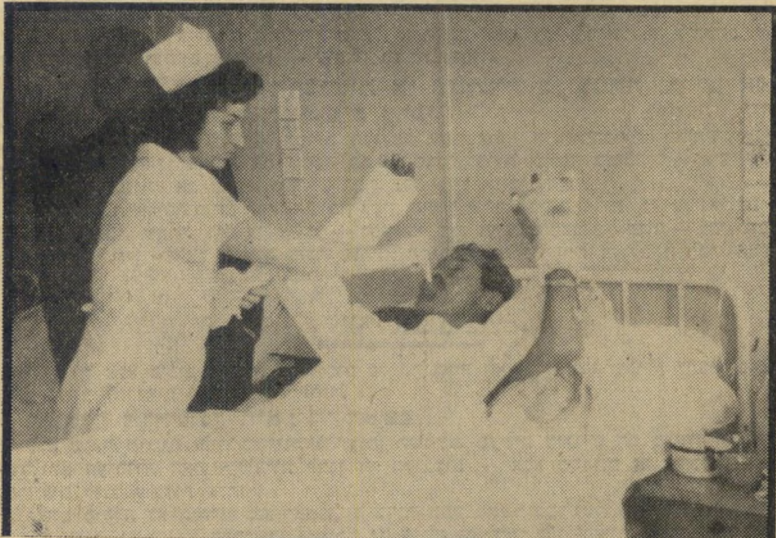
אזהרה אחרונה

האם קם במדינה כוח פוליטי חדש? במשך כמה ימים השבוע ריחפה שאלה זו מעל לראשיהם של "מורדי המושבים" — ה' איכרים שהכריזו מלחמה על הצעת חוק המושבים. היו שיעצו להם: "עליכם לעשות את הצעד המכריע, להתארגן ולהפועץ כגוף פוליטי. רק בדרך זו תוכלו לנהל מאבק מוצלח". על כן, כצעד ראשון, הוצע להגיש רשימה כסיעה נפרדת בבחירות להסתדרות הכללית.

אך ההצעה הנגדית ניצחה. היא אמרה: "התלכדנו סביב עקרון אחד — ללחום על חרות האזרח. אין לנו מצע מפלגתי מקיף, ואף לא ליבננו את שאלות-היסוד של עולמנו. אנחנו התלכדנו כדי ללחום בחוק המאיים להפוך אורחים לארסיים". על כן הוחלט כי האגודה להגנת חירויות היסוד של חברי המושבים בישראל תציג רשימה נפרדת אך ורק בבחירות להסתדרות הפועלים החקלאיים, אשר ייערכו במקביל לבחירות להסתדרות הכללית.

הסכיר אחד מדוברי האגודה: "6000 חברים חתמו על העצומה נגד הצעת החוק.

• סמל המשטרה עמוס חדד שירה בנמר אחרי שגרנו נחת, ושומר-היערות סוליי מאז רעד (מעשן) שהזעיק עורה.

גיבור עבדאללה קאסם בכיתה-החולים

— והנמר לא את חברבורותיו